

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

68. An Regularis si iniuste non sit admissus ab Episcopo ad confessiones audiendas, possit allas audire? Et an dicta licentia possit coarctari ab Episcopo ad tempus, vel pro diver sis personis? Ex p. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Episcopis adstringuntur experiri illorum potestatem. E contra verò, quò magis se Episcopis hac in parte subiiciunt, & ostendunt se ab illis dependere, eò experiuntur illos magis benignos: & maiori cum libertate, & pace sua ministeria possint cum maiori proximorum fructu atque meliori cum ædificatione exercere.

tempus, vel pro diversis personis? Ex p. i. tract. & Misc. 2. Ref. 19.

RESOL. LXVII.

An si Episcopus neget Religiosis dignis, & idoneis approbationes ad audiendas confessiones, possint hoc non obstante, Confessiones audire?

Et an licentia semel legitime, ac prævio examine factæ Religiosis ab Episcopo, non debeant, nec possint reuocari absque magna causa, etiamsi Episcopus dixerit in approbatione velle illas tantum valere ad beneplacitum? Ex p. 5. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 45.

Sup. hoc in duabus præcedentibus Ref. & in aliis earum primarum notationum.

§. 1. **N**ouissimè affirmatiuam sententiam docet Cælestinus in *compend. Theolog. moral. tractat. 1. cap. 16. num. 1. & cap. 14. quæst. 2. num. 4.* vbi sic ait: Approbationem tenentur dare Domini Episcopi, si Religiosi illis præsentati secundum formam *Clem. dudum, de sepulturis*, post examen inuenti sunt capaces & idonei ad Officium confessionum audiendarum, & si suam approbationem absque rationabili causa dare reculent; docet nihilominus Gammachæus *Commentar. in D. Thom. de sacram. Pœnit. cap. 18.* quòd possunt audire confessiones, & id non esse prohibitum à Tridentino, & hoc asserit prædictus Doctör Gammachæus consequenter ad verba *Clement. dudum de Sepultur. in 6.* & quia illius authoris verba sunt magni momenti, ea referam de verbo ad verbum. Tribuitque, inquit, Summus Pontifex Religiosis Ordinis Prædicatorum, & Minorum potestatem audiendi confessiones omnium ad se venientium, ita vt præfati Religiosi debeant prius examinari à Prælati, & licentiam humiliter ab eis petere, si tamen obtinere non poterint, & re vera digni inuenti fuerint, tunc temporis Summus Pontifex de plenitudine Apostolicæ potestatis eandem facultatem illis concedit. Atque istæ Extrauagantes, Bonifacii scilicet VIII. & Clementis V. in corpus iuris communis relatae sunt, & multis iam locis redactæ, neque à Concilio Tridentino mutatae, aut reuocatae; sed & *Clement. dudum* est Concilij totius generalis Viennensis. Hæc ille Doctör; & ante eum docuerunt hanc sententiam Rodriguez *in Addition. ad Bullam Cruciate, §. 9. numer. 30.* & in *questionum Regularium, tom. 1. quæst. 59. artic. 3.* Nauarrus *in Manuali, cap. 27. numero 264.* & alij plures. Huc vsque Cælestinus, qui etiam addit licentias semel legitime & prævio examine factas Religiosis ab Episcopo non debere, nec posse reuocari absque magna causa, etiamsi dixerit in approbatione velle illas tantum valere ad beneplacitum. Sed ne deseras videre me ipsum *part. 3. tractat. 2. resolut. 25. & 26.* vbi hanc questionem magis amplè pertracto, & communem sententiam Doctörum appono.

Sup. hoc in Ref. 1. not. seq. & in aliis eius annot.

Quæ hic sunt infra Ref. 70. & 73. & in aliis earum notationum.

RESOL. LXVIII.

An Regularis, si iniuste non sit admissus ab Episcopo ad Confessiones audiendas, possit illas audire? Et an dicta licentia possit coarctari ab Episcopo ad

§. 1. **A**D primum affirmat, ad secundum negat. Pater Bruno *de priuileg. Regular. part. 1. tr. 1. cap. 2. propos. 3. & 4.* Probatur prima pars ex multis priuilegiis, & si quid daret Episcopo hanc facultatem negandi licentiam Regulari, hoc esset *cap. 1. §. 1. sess. 23. de Reformat. vbi* habetur, quòd non possit Regularis audire confessiones secularium; etiam Sacerdotum, &c. nisi approbationem obtineat priuilegiis & consuetudine, &c. Sed illud non dat ei hanc facultatem, eum nihil penitus ex ea sequatur, possitque legitime pati hanc exceptionem, sicut & alias exceptiones de quibus supra: eo maxime, quòd, vt asserit Nauarrus *in cap. placuit, de Pœnit.* Lex posterior generalis sæpè limitatur per specialem ius antiquum; & quod iura iuris sunt concordanda etiam aliquando eum quadam proprietate verborum, ne ius antiquum, nisi ratione vrgentissima, & expressione verborum incompatibile iuris noui cum eo, abrogetur, vt *in tract. de Prædicator.* fasè probabitur; & idem communi Canonistarum sensus semper ad hoc requirit clarissimam iuris antiqui expressè derogatoriam: hoc autem ius nouum Tridentini de facili potest cum antiquo concordari; estque ius commune, & antiquum speciale, nec nouum habet debitam clarissimam derogatoriam. Accedit, quòd vt dicit Peyrinus *de Priuileg. Minim. tom. 1. constit. 26. Leonis X. §. 7.* hanc sententiam sustinens; Non credendum est, Concilium voluisse confouere Episcopos in suis passionibus, & odiis aduersus Regulares; quòd proculdubio faceret, si capaces quoad scientiam, & probatos quoad mores posset reicere. Nec hoc est nouum in iure, quòd petita licentia, & iniuste, vel iniuriosè denegata, habeatur pro obtenta: nam ita conceditur in hæc speciali materia in Lateranensi Concilio, ac etiam in certis casibus quoad ministracionem Sacramentorum, in quibus petita licet non obtenta, sufficit ad licitè, & debitè ministranda Sacramenta Eucharistia, & extreme Vnctionis, vt patet ex dictis *Clementin. dudum, & Extrauag. inter cuncta, & ex cap. Licet, de Regularibus, & cap. 1. de supplenda negligentia Prælatorum.*

2. Probatur secunda pars, videlicet quòd Episcopi non possint coarctare licentias Regularibus ad confessiones audiendas; Quoniam concessiones Apostolicæ Regularibus concessa generaliter ad personas quilibet, tempora, & loca etiam quælibet, in perpetuum facultatem illam, seu iurisdictionem extendunt; & ne grauaretur Lector, si eam enumerarem, hinc vnam adducam cum altera declaratione Cardinalium: Sic enim Pius V. Bulla, *Et si in Mendicantiis*, declarando *cap. 15. sess. 23. Trident.* quod agit de Confessariis, pronunciat, ita vt à confessionibus audiendis tam intra eorum Ecclesias, & domos, quàm extra minime prohibeantur, &c. Super hoc litteras Pauli IV. concedentis eisdem Fratribus Mendicantibus Regulari obseruantia, posse se confessiones secularium personarum, etiam intramurarum, etiam extra domos, & Monasteria sua, & vbi libet audire, & approbando, & de nouo concedendo. Hæc Pontifex. Sacra autem Congregatio 1623. quibusdam Episcopis arbitrantibus in vi Constitutionis Gregor. XV. inchoatae, *Inferentibus* posse limitationes in suis approbationibus, seu admissionibus apponere, sic Regularibus de hæc violatione conuenientibus; respondit: S. Congregatio decreuit vi illius Constitutionis, Episcopos Regularibus

gularibus, quibus non incumbit cura animarum, non posse præscribere, vt certis tantum in locis vel temporibus, aut certarum personarum confessiones audiant; vel alia illorum privilegia in Sacramentis administrandis restringere, aut moderari. Quid clarior? Ita ille.

3. Verum quoad primum dubium assero id quod alibi firmavimus, nempe talem negationem esse iniustam, sed non invalidam, ita vt Regularis non possit excipere confessiones, licet Episcopus peccaverit. Et idem hanc sententiam me citato tenet Eminentissimus Lugo de Pœnit. disp. 21. scilicet. 3. numero 52. vbi sic ait: De Religiosis verò Mendicantibus, & iis qui eorum privilegia fruuntur, est specialis difficultas propter quedam privilegia eis concessa à Bonifacio VIII. in Extravaganti Super carbedram de sepulchris; vbi conceditur, quòd postquam Generalis, vel Provincialis peterent facultatem ab Episcopo ad eligendos Confessarios, & electos Episcopo præsentarent, si tamen Episcopus eos nollet admittere, haberentur pro admittis, Pontifice eos esse tunc admittente: quod Clemens V. in Concilio Viennensi, relato in Clement. Dudum, de sepulchris, de nouo confirmavit, ablata quadam magis ampla concessione Benedicti XI. quæ habetur in Extravaganti. Inter cunctas, de privileg. Quare Navarrus in summa, cap. 27. numero 264. & 265. existimat etiam post Tridentinum durare hoc privilegium, & sufficere licentiam petitam, etiam negatur: quia illud privilegium concessum in duobus Conciliis Generalibus, & contentum in corpore Iuris, nondum videtur sufficienter reuocatum. Quam sententiam sequuntur alij non pauci moderni, quos refert Diana, tomo 2. tractatu 2. de dub. Regul. re. solut. 24.

4. Hæc Navarrus sententia committere reicitur, & merito: quia est contra sensum fidelium, & contra praxim Ecclesie, & mentem Concilij Tridentini, in quo proculdubio intentio fuit reformandas Regularium facultates; & idem dictum fuit: Nullus Sacerdos Secularis, vel Regularis, &c. Et postea; Non obstantibus quibuscumque privilegiis: alioquin nunc liceret adhuc Regularibus audire confessiones, licet Episcopus ex iusta causa approbationem negaret, cum in illo privilegio solum requiratur, quòd se Episcopo præsentent: quod tamen nemo concedit. Vnde hanc communem sententiam tenent Suarez in præsent. disput. 28. scilicet. 5. numero 13. Vasquez quest. 93. artic. 3. dub. 3. Cönnich. disput. 8. dub. 7. numer. 58. Filiucius tom. 1. tr. 7. cap. 9. numero 258. & alij multi quos refert Diana loco citato.

5. Ad illud ergo antiquum privilegium respondent Suarez, & alij, reuocatum esse in Tridentino: quia cum decretum etiam Tridentini sit lex Conciliaris, & Pontificia, quæ vim habet corrigendi superiorem legem, etiam in iure continetur, & licet non fiat specialis mentio illius, quando verba posterioris legis hoc requirunt, vt constat ex cap. 1. & 2. de Constitut. libro 6. & in nostro casu lex illa Tridentini nullius esset momenti, pro Regularibus, nisi reuocatum esset antiquum privilegium. Facilius fortasse responderi potest cum Vasquez, & aliis, non fuisse necessarium quòd illud privilegium antiquum reuocaretur: quia illud solum erat in ordine ad iurisdictionem, ad quam obtinendam ab Episcopo, ipsi præsentabantur Religiosi, quibus si Episcopus volebat iurisdictionem concedere, Summus Pontifex illam concedebat: hoc autem non est reuocatum, quia Pontifex iam illam concedit, & concessit multis Religionibus

independenter ab eo, quòd concedatur ab Episcopis: Tridentinum verò addidit conditionem requisitam ex parte Sacerdotis, vt ei iurisdictione concedi intelligatur, seu vt sicidoneus ad hoc, vt ei, siue à Papa, siue ab aliquo alio iurisdictione delegetur, nempe, approbatio Episcopi quæ si non præcedat, Papa protestatur se ex indispositione subiecti non concedere ei iurisdictionem: quæ conditio introducta fuit de nouo à Concilio Tridentino, & circa eam non habent Religiosi eiusmodi privilegia. Huc vsque Lugo, cui adde nouissime Andream Mendo in Bull. vru. disput. 22. cap. 2. numero 25. Dicendum est itaque Tridentinum esse ius nouum derogans cuiuslibet iuri antiquo sufficienterque exprimit derogationem privilegij eiususcumque, quo olim Regulares gauderent (quale est illud quod extat in Clem. Dudum, §. Statuimus, De Sepulchris.

Dum asserit, nullum Regularem absque Episcopi approbatione, posse confessiones secularium deinceps excipere: quæ expressio opponitur illi privilegio, nec in suo robore manet, nisi illud derogatum esse censatur. Semel enim admisso, esse conditionem necessariam sine qua non, approbationem Episcopi à Concilio requisitam, siue is neget eam absque causa, siue cum illa, invalida erit confessio peracta cum non approbato, sicut si esset peracta cum non habente iurisdictionem, ista licet iurisdictione fuisset absque causa negata. Ita ego alibi contra Cellotium, sed quoad secundum dubium, ito etiam contra Brunum cum eodem Cardinali Lugo loco citato, §. 1. numero 57. vbi me citato ex communi sententia, & praxi Episcoporum, sic ait; Certum videtur, limitationem illam, siue iuste siue iniuste proponatur, validam esse, ita vt qui approbatus est pro hoc solum anno, verbi gratia, transacto anno non possit valide audire confessiones, sine noua approbatione. Ratio est, quia approbatio requiritur essentialiter, vt vidimus ad valorem Sacramenti; hic autem non est verè approbatus anno sequenti, cum Episcopus solum iudicauerit eum idoneum pro hoc anno, & non pro sequenti. Idem est quando approbatus fuit ad confessiones virorum, & non feminarum. Porro non esse idem approbare pro hoc anno, vel ad confessiones virorum, ac approbare simpliciter; Probatur, quia loquendo de possibili, potest aliquis idoneus esse ad audiendos viros, & non foeminas propter minorem grauitatem, aut propter iuuenilem aspectum, aut propter aliquam suspitionem de ipso conceptam: ergo potest iudicari aptus ad illas confessiones, & non ad istas; ergo non est idem approbare ad aliquas, ac approbare ad omnes. Item potest aliquis aptus esse ad confessiones puerorum, vel rusticorum, & non ad confessiones mercatorum, vel iudicum, qui difficiliore casus habent; non ergo consistit ita in indiuisibili iudicium approbationis, vt non possit diuidi & approbari aliquis ad vnã familiam, vel ad vnum genus personarum, quin approbetur ad omnes. Ita Lugo, qui etiam hoc procedere asserit in limitatione ad certum tempus.

6. Subdit tamen, quòd quando in particulari circa aliquam personam maxime Religiosam Episcopus haberet noticiam sufficientem, vt eam absque limitatione approbaret; non videntur posse absque alia iusta causa apponi eiusmodi limitationes. Nam ille habet ius, vt petat approbationem simpliciter, & absolutam præuio examine, cui se offert: ergo supposita plena notitia, quæ de ipso habetur, non potest Episcopus pro solo libito negare approbationem simpliciter, & dare solum semi-approbationem; alioquin liceret illi pro libito dare approbationem

Alibi contra Cellotium supra in Ref. 66 & in aliis eius primæ not. & pro hoc seq. & secundo dubio huius textus, in §. 2. huius Ref. & in aliis eius aunos.

probationem pro vna hebdomada, vel pro centum personis; que omnia essent in fraudem priuilegiorum Regularium, vt constat. Quando autem sit de facto iusta causa ad apponendas eiusmodi limitationes, hoc arbitrio, & conscientia Episcopi relinquimus: dicimus autem, siue iuste siue iniuste apponantur obseruandas omnino esse, quia ille Sacerdos reuera non est approbatus ab Episcopo pro tali tempore, vel ad tales confessiones, quæ approbatio necessaria omnino est ad valorem absolutionis post Concil. Trident. Huc vsque Lugo, & iterum ego.

7. Et ad omnium supradictorum confirmationem, vide Isambert. in 3. part. D. Thom. tom. 3. de penit. disput. 21. artic. 4. cuius verba per extensum alibi adduxi: Et ne deseras omnino videre Bariolam consil. 1. per totum, vbi nostram opinionem firmat contra Patrem Brunum, & respondet ad argumenta contraria, & Mendo in Bulla Cruc. disp. 22. c. 10. n. 102. sententiam Bruni falsam appellat; verum sententiam Bruni tenet nouissime Leander à Murcia in Reg. S. Francisci. q. 8. c. 7. n. 18. vbi etiam, num. 14. docet, Episcopum non posse approbare Regulares absque iusta causa ad tempus, vel ad certas personas, & num. 17. sic ait; [Prouable es, que los señores Obispos no pueden limitar à los Religiosos la aprobacion, y jurisdiccion, solo por la edad; Assi lo tenen Vega in summa, tom. 1. capit. 62. caj. 7. pag. 576, in principio; y Villalobos vbi supra num. 2. y muchos hombres doctos de la Compañia de Iesus, consultados en el caso; y la razon es, porque en todos los Obispados se da vn Beneficio curado à vn Clerigo de 24. años sin limitacion alguna; y por el conseqüente puede confessar mugeres, no obstante que no tenga 40. años; luego no puedeauer razon, ni causa iusta paraque se limite la licentia à los Religiosos por este respeto, pues se deve presumir dellos mayor virtud.] Ita ille; sed hoc est contra Praxim Romanam, & aliorum locorum.

Alibi signanter in Ref. quæ nunc inuenitur. in tom. 1. tr. 3. Ref. 4. à §. Sed his, vt que ad §. Cauent. Sed aduerte obsecro quod ad lin. 3. huius §. Auctor dicit: Alibi adduxi, & videretur supponere quod ante hanc quæ alibi adduxi, & non est ita; sed lapsus est emoritur etiam in alijs accidit.

RESOL. LXIX.

An non obstante Concilio Tridentino Regulares teneantur se subicere examini Episcoporum quoad Confessiones audiendas?

Et inter alia, quæ circa hoc in textu huius Resolutionis discutiuntur, etiam ex Sacra Cardinalium Congregatione docetur Prælatos Regulares, seu alios Religiosorum Confessores posse audire confessiones Secularium, qui sunt de familia, aut alias deseruiunt Monasteria, si tamen sint continui commensales absque licentia, seu approbatione Episcoporum.

Et etiam queritur, an Prælati Regulares ex Tridentino cogendi sint ad examen, & approbationem Episcoporum ad audiendas secularium Confessiones. Ex p. 11. tr. 2. & Misc. 2. Ref. 12.

Sup. hoc supra in Ref. 44. cursim. in §. Decimus quærens, sed lege ibi doctrinam à §. Hoc supra polito.

§. 1. Negatiuam sententiam sustinet Pater Bruno de Priu. Reg. tr. 5. c. 2. propos. 1. Firmat enim Extrauag. Bonifacii VIII. super Cathedram, non esse à Tridentino reuocatum: nec etiam Clem. Dudum, nec Extrauag. Frequentes in quibus ne quidem verbum de approbatione, & examine Episcopi mentio fit, sed tantum de sola admissione ab Episcopo, aut licentia ad confessiones audiendas: ergo cum illæ Constitutiones non requirant in Regulari Episcopi examen, & iudicium de capacitate, seu approbationem, sed tantum præsentationem cum humili petitione licentiæ, ad confessiones audiendas, illa ne-

quaquam requiritur. Quod manifestè probatur ex declaratione per Pium V. illius cap. Tria. facta per Bullam quæ incipit *Et si Mendicantium*. In qua interpretatur, Mendicantes non comprehendi sub illo capite, his verbis, quod verò in sess. 23. cap. 15. circa confessiones audiendas statuitur, hoc etiam dictorum Ordinum, videlicet Mendicantium Fratres à præfatis suis Generalibus, vel Ministris Provincialibus ad audiendas confessiones vtriusque sexus fidelium approbatos, vt præmittitur, minime comprehendat. Quid clarius? Verum vt vis huius declarationis perfectius dignoscatur, notandum est, quod Pontifex illam facit, respondendo quærens Mendicantium ad ipsum delatæ tenoris sequentis; Quod quorundam locorum Ordinarij quosdam Religiosos, probos viros, & idoneos, etiam à suis Superioribus approbatos ad confessiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quibus vides, Mendicantes conquiri, quod Ordinarij prætextu Tridentini in præuam sensum detorti (vt verbis illius Bullæ vtar) cogebant mendicantes ad probationem recipiendam, alioquin illos non admittunt, violantes in hoc ius commune, quod disponit, approbationem Regularium Prælatorum, & præsentationem Regularis per eisdem factam, sufficere, vt illis præfatis Ordinarij illum sic præsentatum ad confessiones audiendas admittant. Quam sententiam sustinere coguntur illi, qui Clementinam, Dudum, & Bullam Leonis, &c. in Concilio Lateran. editam, inchoant, *Sacro approbante Concilio*, sustinent non esse reuocatas. Ita ille, qui postea respondet ad aliqua argumenta, & tandem sic asserit; Quod si istis, ex omnibus superius conclusis sequi, Regulares omnes ab approbatione, & examine esse exemptos; cum in Priuilegijs Mendicantium participant: ac proinde decretum Tridentini suo effectu, sicut etiam illud Lateranensis, priuari. Respondebitur, plurima Conciliorum decreta absque effectu existere, vel quia non promulgata, aut recepta; aut quia vlti contrario, vel priuilegio abrogata: cuius generis hæc duo decreta existunt, quæ per priuilegium contractum, aut per confirmationem priuilegiorum, & Clementinam Dudum, abrogata sunt, quibus priuilegijs, vt alibi ostensum est, ac Clementinam prædicta potuntur non Medicantes, quod aduersarij minime negare possunt: cum in vim illius possulent quædam funerali, & alia tum à Mendicantibus, tum à non Mendicantibus; cum tamen non sit extensa in terminis nisi ad solos Dominicanos, & Minores. & postea per Ioannem XXII. ad Augustinenses, & Carmelitas. Nec obest huius priuilegij non vltus, quia vt sæpius dictum est, non quilibet non vltus derogat priuilegio, præsertim si ille non vltus sit tantum secundum quid voluntarius: videlicet ne offendantur Prælati; & quia minus malum, idè magis eligibile videtur non vltibus, quam examinis experimentum ferre; & approbationem recipere, quam Episcopus exacerbare: dummodò neque tacite, & virtualiter neque expressè, & formaliter contineat actum in substantia, vel forma repugnantem dispositioni legis: imò etiam repugnantem, vt proxime dictum est, contineret, non derogaret ex indultis ab Eugenio IV. concessis, Bulla quæ incipit *Regularem vitam*, & alia inchoata. Ex *Apostolica Seais*, &c. vt probauimus in primo Tractatu.

2. Quod autem torrens Doctorum sit contraria sententiæ, nihil obest, nam vel plurimi illorum priuilegia non legerunt, aut non satis examinarunt, vel forsam approbationis nomen pro admissione usurperant. Nos verò pro nostra sententiâ habere præmemoratam declarationem Pontificiam, & mal-